

**5510 SAYILI KANUNDAN KAYNAKLANAN İDARİ PARA CEZASINA KONU OLAN
BELGELERİN/BEYANNAMELERİN MAHKEME KARARINDAN ANLAŞILMASI HALİNDE İDARİ
PARA CEZALARININ UYGULANMA ESASLARI**

Bu Sirküler çalışmamızda 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 102'nci maddesinde yer alan idari para cezasına konu olan belgeler ve beyannamelerin mahkeme kararından anlaşılması halinde idari para cezalarının ne şekilde uygulanacağı değerlendirilecektir.

1) İdari para cezasına konu olan belgelerin/beyannamelerin mahkeme sürecinde işverence kendiliğinden verilmiş olması hali:

Bu durumda henüz kesinleşen bir mahkeme kararı bulunmadığından işe giriş bildirgesi, prim belgeleri/prim beyannameleri yönünden aşağıdaki tutarlarda idari para cezası uygulanacaktır.

- Sigortalı işe giriş bildirgesi yönünden her bir sigortalı için asgari ücret tutarında.
- Aylık prim ve hizmet belgesi yönünden, belge asıl ise 102'nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi uyarınca asgari ücretin 2 katını geçmemek üzere belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına asgari ücretin 1/5 'i tutarında, belgenin ek olması halinde ise aynı alt bendin (2) numaralı alt bendi uyarınca asgari ücretin 2 katını geçmemek üzere belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına asgari ücretin 1/8'i tutarında.
- Muhtasar ve prim hizmet beyannamesi yönünden ise, beyanname asıl ise 102'nci maddenin birinci fıkrasının (m) bendinin (1) numaralı alt bendi uyarınca asgari ücretin 2 katını geçmemek üzere beyannamede kayıtlı sigortalı sayısı başına asgari ücretin 1/5'i tutarında, beyannamenin ek olması halinde ise aynı alt bendin (2) numaralı alt bendi uyarınca asgari ücretin 2 katını geçmemek üzere belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına asgari ücretin 1/8' i tutarında.

Mahkeme kararının temyiz edilmesi durumunda, ortada henüz kesinleşmiş bir mahkeme kararı bulunmadığından, temyiz aşamasında belgelerin/beyannamelerin verilmesi halinde yukarıdaki şekilde işlem yapılmaktadır.

2) İdari para cezasına konu olan belgelerin/beyannamelerin kesinleşen mahkeme karar tarihinde veya bu tarihten sonra verilmiş olması hali:

Bu durumda işe giriş bildirgesi, prim belgeleri/prim beyannameleri yönünden aşağıdaki tutarlarda idari para cezası uygulanacaktır.

- Sigortalı işe giriş bildirgesi yönünden her bir sigortalı için aylık asgari ücretin 2 katı tutarında.
- Aylık prim ve hizmet belgesi yönünden, aylık asgari ücretin 2 katı tutarında.
- Muhtasar ve prim hizmet beyannamesi yönünden ise, 102'nci maddenin birinci fıkrasının (m) bendinin 4 nolu alt bendinin (a), (b), (c) ve (ç) alt bentlerinden ceza uygulanması gereken ilgili alt bent uyarınca.*

* Beyannamenin mahkeme kararı, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca yapılan tespitler veya diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde ya da bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden, hizmetleri ve kazançları Kuruma bildirmediği veya eksik bildirdiği ya da sadece hizmetlerinin Kuruma eksik bildirdiği anlaşılan sigortalılarla ilgili olması hâlinde, beyannamenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı, işverence düzenlenip düzenlenmediği dikkate alınmaksızın, aylık beyannamedeki her bir işyeri için,

- a) Kamu idareleri ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca bilanço esasına göre defter tutmak zorunda olanlar hakkında asgari ücretin üç katını geçmemek üzere sigortalı başına aylık asgari ücret tutarında,
- b) Diğer defterleri tutmak zorunda olanlar hakkında asgari ücretin iki katını geçmemek üzere sigortalı başına yarım asgari ücret tutarında,
- c) Defter tutmakla yükümlü olmayanlar hakkında aylık asgari ücreti geçmemek üzere sigortalı başına asgari ücretin üçte biri tutarında,
- ç) Beyannamedeki her bir işyerinden bildirilen sigortalıların sadece prime esas kazançlarının eksik bildirildiğinin anlaşılması hâlinde ise beyannamenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı, işverence düzenlenip düzenlenmediği dikkate alınmaksızın, aylık asgari ücretin onda birinden az, iki katından fazla olmamak üzere tespit edilen prime esas kazanç tutarında, idari para cezası uygulanır.

3) Ortak örnek uygulamalar

Örnek uygulama 1) (X) kişisi tarafından açılan hizmet tespit davası sonucu söz konusu kişinin 2022/Ocak-Haziran dönemlerinde sigortalı olması gerektiği 01/12/2023 tarihli mahkeme kararı ile kesinleşmiş olup mahkemenin kesinleşme tarihinde veya bu tarihten sonra verilen sigortalı işe giriş bildirgesi yönünden ve aylık prim hizmet belgeleri/muhtasar prim ve hizmet beyannameleri yönünden aylık asgari ücretin 2 katı tutarında idari para cezası uygulanacaktır.

Örnek uygulama 2) (Y) kişisi tarafından açılan hizmet tespit davası sonucu söz konusu kişinin 2021/Haziran-Temmuz dönemlerinde sigortalı olması gerektiğine dair ilk derece mahkemesi tarafından 13/02/2024 tarihinde verilen kararın temyiz edildiği varsayıldığında, temyiz aşamasında sigortalı işe giriş bildirgesi ve aylık prim hizmet belgelerinin/muhtasar prim ve hizmet beyannamelerinin verilmesi halinde ortada henüz kesinleşmiş bir mahkeme kararı bulunmadığından, sigortalı işe giriş bildirgesi yönünden asgari ücret tutarında, aylık prim hizmet belgeleri/muhtasar prim ve hizmet beyannameleri bakımından belge/beyanname asıl ise aylık asgari ücretin 1/5'i, belge/beyanname ek ise aylık asgari ücretin 1/8'i tutarında idari para cezası uygulanacaktır.

Sonuç olarak: İşverenlerimize yukarıda yer alan açıklamalar ışığında (1) numaralı maddede belirtildiği üzere lehlerine olan durumdan yararlanmaları gerektiğini tavsiye etmekteyiz. Şöyle ki, mahkeme kararı kesinleşmeden veya temyiz aşamasından önce işverenlerimizce kendiliğinden

İŞ - SGK
SİRKÜLERİ

belge ve beyannamelerin düzenlenip Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi halinde uygulanacak idari para cezası tutarı, mahkeme kararının kesinleşmesinden sonar verilmesi halinde uygulanacak idari para cezasından daha az olacaktır.

Saygılarımızla...

VİZYON GRUBU

A member of
mgi worldwide

Kısıklı Mah. Bosna Bulvarı
No: 31 Üsküdar / İSTANBUL
+ (90) 216 481 23 23
www.vizyongrubu.com